

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΓΕΩΤΕΧΝΙΚΟ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟ ΕΛΛΑΔΑΣ
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

BENIZEΛΟΥ 55, 65403 ΚΑΒΑΛΑ
ΤΗΛ.: 2510 222942, FAX: 2510 231505
E-mail: geoteeam@otenet.gr
Web site: www.geotee-anmak.gr
Πληροφορίες: Αμπελίδης Θεόδωρος

Καβάλα, 22-06-2015

Αριθ. Πρωτ: 479

Προς: κ. Αποστόλου Ευάγγελο
Αναπληρωτή Υπουργό
Παραγωγικής Ανασυγκρότησης,
Περιβάλλοντος & Ενέργειας

Κοιν.: -Π.Ε. Δράμας
-Δ.Σ. ΓΕΩΤ.Ε.Ε.
-Παραρτήματα ΓΕΩΤ.Ε.Ε.
-Μέλη του Παραρτήματος

Θέμα: «Κατάθεση υπομνήματος για την ανάπτυξη του πρωτογενή τομέα των ΠΕ Καβάλας και Δράμας και της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης γενικότερα»

Αξιότιμε κ. Υπουργέ,

Με την ευκαιρία της επίσκεψής σας στην ΠΕ Δράμας, επιθυμούμε να σας ενημερώσουμε γενικότερα για τα προβλήματα του πρωτογενή τομέα της Π.Ε. Δράμας, της Περιφέρειας Ανατολικής Μακεδονίας και Θράκης γενικότερα και των Γεωτεχνικών που ζουν και εργάζονται σε αυτήν. Το Παράρτημα μας ως ο θεσμοθετημένος σύμβουλος της πολιτείας (Ν.1474/1984) σε θέματα πρωτογενούς παραγωγής και προστασίας περιβάλλοντος, θεωρεί τιμητική την ευκαιρία αυτή της συνάντησης μαζί σας και παράλληλα χρέος του να σας υποβάλλει τα προβλήματα και τις προτάσεις του για την επίλυσή τους, καθώς και άλλες προτάσεις που θα προάγουν την ανάπτυξη της περιοχής μας γενικότερα.

Πολλά από αυτά που θα αναφερθούν παρακάτω αφορούν κατά κύριο λόγο θέματα αρμοδιότητας Υπουργείου σας, ή ακόμα θέματα στα οποία το Υπουργείο σας μπορεί να συμβάλει στην επίλυση τους, σε συντονισμό και σε συνεργασία με τα άλλα συναρμόδια Υπουργεία, με την Τοπική Αυτοδιοίκηση Α' και Β' βαθμού καθώς και με άλλους φορείς δημόσιους και ιδιωτικούς. Σε κάθε περίπτωση θέλουμε να γνωρίζετε ότι τόσο η συνδρομή η δική μας, όσο και των γεωτεχνικών που υπηρετούν τον πρωτογενή τομέα, σε κάθε θετική σας προσπάθεια είναι εκ των προτέρων δεδομένη. Άλλωστε είναι πλέον από όλους παραδεκτό το γεγονός ότι ο πρωτογενής τομέας της οικονομίας μαζί με το τουρισμό είναι οι δύο μοχλοί εξόδου της χώρας μας από την οικονομική κρίση.

Ακολουθεί αναλυτικό υπόμνημα και παραμένουμε στη διάθεση σας για οποιαδήποτε διευκρίνιση ή πληροφορία. Επίσης για πολλά επιμέρους θέματα έχουμε και αναλυτική τεκμηρίωση και είναι στη διάθεση σας αν το επιθυμείτε.

Ο Πρόεδρος της Δ.Ε.
του ΓΕΩΤΕ.Ε.
Ανατολικής Μακεδονίας

Ζαφείρης Μυστακίδης

ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΟΥ ΓΕΩΤ.Ε.Ε. ΑΝΑΤΟΛΙΚΗΣ ΜΑΚΕΔΟΝΙΑΣ

Στα πλαίσια των παρακάτω προβλημάτων και προτάσεων του ΓΕΩΤ.Ε.Ε. για την Π.Ε. Δράμας είναι δόκιμο να επισημάνουμε και τουλάχιστον να συμφωνήσουμε σε κοινές δράσεις έτσι ώστε να αντιμετωπίσουμε θεσμικά προβλήματα που κατατρέχουν την περιοχή μας την Περιφέρεια μας και την χώρα εν γένει. Έτσι θα πρέπει να διατυπωθεί ένας συνολικός επιχειρησιακός σχεδιασμός ή επιχειρησιακό σχέδιο που θα πρέπει να ακολουθείται από όλους τους Αναπτυξιακούς φορείς της περιοχής μας αλλά και από οποιονδήποτε άλλον φορέα που μπορεί να προάγει, να συνδράμει ή να βοηθήσει στην Ανάπτυξη.

Στα πλαίσια αυτού του επιχειρησιακού σχεδιασμού πρέπει να προβλέπονται διάφορα όργανα υλοποίησης, θεσμικά κατοχυρωμένα με κανονισμούς λειτουργίας και με οργάνωση σε ομάδες εργασίας, αλιεύοντας και αξιοποιώντας το εξειδικευμένο προσωπικό. Η σύνταξη του επιχειρησιακού σχεδίου πέρα από την καταγραφή της υπάρχουσας κατάστασης και τη διατύπωση στόχων και συμπερασμάτων, είναι αδήριτη ανάγκη να διατυπώνει με σαφήνεια κατευθύνσεις και δράσεις άμεσα υλοποιήσιμες, απαιτώντας τη συμμετοχή των υπηρεσιών - φορέων της περιοχής μας. Ένα συντονιστικό όργανο, όπως το συγκεκριμένο, μπορεί να συμβάλει καίρια στην υλοποίηση ενός ολοκληρωμένου σχεδιασμού. Έτσι, συνοψίζουμε τα προβλήματα και τις προτάσεις μας στα παρακάτω.

Τομείς Παρέμβασης στην ΠΕ Δράμας

Οι παρεμβάσεις που θα πρέπει να γίνουν σε γενικές γραμμές θα πρέπει να κατευθύνονται στους παρακάτω τομείς:

- Στον πρωτογενή τομέα που αφορά τη Γεωργία, Κτηνοτροφία, Μελισσοκομία και τα Δάση. Τομείς με πλούσια δραστηριότητα στη Δράμα.
- Στον τομέα του ορυκτού πλούτου. Υπάρχει μεγάλη πληθώρα λατομείων Μαρμάρου.
- Σε θέματα αλείας εσωτερικών υδάτων, υδατοκαλλιεργειών και αλιευτικού τουρισμού, με τον Ποταμό Νέστο και την λίμνη του Θησαυρού να είναι ένας σημαντικός πλουτοπαραγωγικός παράγοντας.
- Σε θέματα διαχείρισης περιβάλλοντος (φυσικού, δασικού, αγροτικού και αστικού). Στον τομέα αυτό θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή στο θέμα της ποιότητας των μελετών περιβαλλοντικών επιπτώσεων ως προς την αξιοπιστία και την πληρότητα τους. Η

πληρότητα αυτή θα εξασφαλίσει άμεσα ή έμμεσα την επιτυχία όλων των παρεμβάσεων που αυτές πραγματεύονται. Στην ΠΕ Δράμας με την οροσειρά Ροδόπης στα όρια της το περιβάλλον κατέχει καίρια θέση.

- Σε θέματα έργων υποδομής (Έγχειρες Βελτιώσεις, Δασοτεχνικά έργα, και ευρύτερα έργα υποδομής).
- Σε λειτουργικά προβλήματα των Γεωτεχνικών δημοσίων υπηρεσιών της Περιφέρειας (ελλείψεις προσωπικού, πόρων κλπ. που αντιμετωπίζουν πολλές υπηρεσίες όπως λ.χ. τα κτηνιατρικά εργαστήρια και τα κτηνιατρεία). Οι ελλείψεις αυτές έχουν άμεσο αντίκτυπο στον πρωτογενή τομέα και στην αποτελεσματικότητα του έργου της Περιφέρειας.
- Σε θέματα εκπαίδευσης για αγροτικά, περιβαλλοντικά και άλλα συναφή πεδία. Αυτή η δράση είναι απαραίτητη στο πλαίσιο της αναδιάρθρωσης καλλιεργειών και των έργων αναδασμού που προτείνουμε στη συνέχεια.
- Στα θέματα ασφάλειας τροφίμων, αλλά και στα θέματα των μεταλλαγμένων προϊόντων. Ενίσχυση των συνοριακών μηχανισμών ελέγχου για να ενισχυθεί η προστασία και η ασφάλεια των πολιτών όχι μόνο της περιφέρειας μας αλλά - επειδή η Π.Ε. Δράμας είναι πύλη εισόδου της χώρας μας - και ολόκληρης της Ελλάδας.
- Σε θέματα αγροτικής πολιτικής και περιφερειακής ανάπτυξης.
- Στα θέματα ορθολογικής διαχείρισης υδάτινων και εδαφικών πόρων.
- Σε θέματα διερεύνησης και μελέτης αγορών, πρόβλεψης τιμών, προώθησης προϊόντων κ.λπ.
- Σε θέματα χάραξης αλλά και εφαρμογής της αγροτικής πολιτικής στα πλαίσια της ΚΑΠ, του ΠΟΕ και των ΚΟΑ.
- Σε θέματα υλοποίησης ευρωπαϊκών προγραμμάτων και πρωτοβουλιών, αλλά και προετοιμασίας εφαρμογής της νέας ΚΑΠ 2014 - 2020.
- Σε θέματα ανάδειξης των ιδιαιτεροτήτων και αξιοποίησης των χαρακτηριστικών και των πλεονεκτημάτων συγκεκριμένων περιοχών της Δράμας.
- Σε θέματα που αφορούν τους θεσμούς των Οργανώσεων Παραγωγών και των Διεπαγγελματικών Οργανώσεων που εισήγαγε η Ε.Ε..
- Στο πρόβλημα της εισαγωγής παράνομων γεωργικών φαρμάκων και λιπασμάτων από τις πύλες εισόδου της περιφέρειας μας, όπως στην Εξοχή Δράμας.

Βασικά προβλήματα του πρωτογενή τομέα και προτεινόμενες λύσεις

1) **Μείωση του αυξημένου κόστους παραγωγής των αγροτικών προϊόντων αλλά και αύξησης της παραγωγής τους.** Πέρα από τις δράσεις που θα πρέπει να προβεί η κεντρική εξουσία (μείωση του ΦΠΑ των αγροτικών εφοδίων κ.α.) η Περιφέρεια και οι υπόλοιποι αναπτυξιακοί φορείς μπορούν να προβούν στον προγραμματισμό έργων και δράσεων που θα συμβάλουν προς αυτές τις κατευθύνσεις, όπως:

α) Βελτίωση των εγγειοβελτιωτικών έργων για την άρδευση των καλλιεργούμενων εκτάσεων, ώστε να αυξηθεί η παραγωγή, να μειωθεί το κόστος παραγωγής ανά μονάδα προϊόντος και να γίνει εφικτή η αναδιάρθρωση καλλιεργειών, λαμβάνοντας πάντοτε ως γνώμονα την χρηστή διαχείριση των υδατικών πόρων και την προστασία του περιβάλλοντος. Στη ευρύτερη περιοχή των τεναγών ζουν 2 ΕΝΔΗΜΙΚΑ είδη ψαριών που προστατεύονται από την εθνική και ευρωπαϊκή νομοθεσία (Γκαβόχελο *Eudontomyzon hellenicus*, Βελονίτσα Στρυμόνα *Cobitis punctilinetta*). Σε αυτά τα έργα πρέπει να ενταχθούν και έργα που αφορούν την **επίλυση του χρόνιου προβλήματος αποστράγγισης των Τεναγών Φιλιππων**. Πρόκειται για μια ευαίσθητη οικολογικά περιοχή οργανικών εδαφών τα οποία θα πρέπει επιπρόσθετα να προφυλαχθούν και από την οξειδωση αλλά και την καύση τους, που γίνεται κατά το κάψιμο των υπολειμμάτων των καλλιεργειών από μικρή ευτυχώς μερίδα αγροτών. Η οξειδωση επιδεινώνεται με τη βαθιά άροση και την έκθεση της τύρφης σε επαφή με τον αέρα. Πρέπει να αλλάξει η διαχείριση της περιοχής και να ΜΗΝ προκρίνεται η αποστράγγιση ως κύριος σκοπός. Χρειάζεται αλλαγή καλλιεργειών στις κατακλυζόμενες εκτάσεις (πχπ ρύζια) και κάλυψη της τύρφης. Να εξεταστούν άλλες περιπτώσεις τυρφώνων στον κόσμο (SOS οι τυρφώνες-τενάγη αποτελούν το 60% των υγροτόπων στη γη).

β) Έργα αναδασμών που είναι απαραίτητα λόγω του πολυτεμαχισμού του αγροτικού κλήρου, τα οποία επιχορηγούνται από το Π.Α.Α.. Η υπάρχουσα κατάσταση αυξάνει σε μεγάλο βαθμό το κόστος παραγωγής των γεωργικών προϊόντων και εμποδίζει την δημιουργία αγροτικών οικονομιών κλίμακας. **Ανάγκες αναδασμών** προκύπτουν πάντα με την πάροδο του χρόνου. Σε περιοχές που καλλιεργούνται με ετήσιες καλλιέργειες είναι πιο εύκολος ο αναδασμός (ακόμα και ο υποχρεωτικός). Στις πολυετείς καλλιέργειες ένας αναδασμός είναι δυσκολότερος στην υλοποίηση του και πρέπει να γίνεται σε εθελοντική βάση (στην Δράμα δεν υφίστανται θέμα με τις δενδρώδεις καλλιέργειες).

Συμπληρωματικά με τα δύο ανωτέρω **απαιτείται ενίσχυση θεσμική και οικονομική όλων των Τ.Ο.Ε.Β.** για να μπορέσουν να συντηρήσουν και να λειτουργήσουν τα αρδευτικά δίκτυα που διαχειρίζονται, τα οποία έχουν εγκαταλειφθεί στην τύχη τους με τον Καλλικράτη. Οι κλοπές – φθορές που έχουν υποστεί όλα τα δίκτυα και η εγκατάλειψή τους από την πολιτεία, οδηγεί με μαθηματική ακρίβεια και στη σταδιακή απαξίωση και αποξένωση όλων των αγροτών από τα συλλογικά δίκτυα και τις διοικήσεις τους. Πρέπει πάση θυσία **να ενισχυθεί ο θεσμός των ΤΟΕΒ και ενδεχομένως η δημιουργία ΓΟΕΒ στην Πεδιάδα της Δράμας – Τεναγών να συμβάλει στην επίλυση όλων αυτών των προβλημάτων και στο πρόβλημα των πλημμυρών** στα Τενάγη Φιλιππων, αλλά και γενικότερα στο να συνεχίσουν να λειτουργούν σαν κύτταρο συλλογικής δράσης και αποτελεσματικής λειτουργίας τα ΤΟΕΒ. Εντούτοις θα πρέπει να τονιστεί ότι οι Δήμοι δεν διαθέτουν το ανθρώπινο δυναμικό και την τεχνογνωσία για την επίβλεψη των Τ.Ο.Ε.Β.

γ) **Επικαιροποίηση, επέκταση σε νέες περιοχές και πυκνωση των υπαρχόντων αναλύσεων του Εδαφολογικού χάρτη της Περιφέρειας ΑΜΘ**, που εκπονήθηκε από την Περιφέρεια ΑΜΘ. Πρόκειται για ένα μοναδικό έργο για τα Ελληνικά δεδομένα που υλοποιήθηκε με Ευρωπαϊκά κονδύλια. Η χρήση του έχει πολλαπλά οφέλη κυρίως για τους αγρότες της Περιφέρειας μας, διότι μειώνει σημαντικά το κόστος παραγωγής από τη μείωση της χρήσης των λιπασμάτων, αφού το λογισμικό που τον συνοδεύει παρέχει και συμβουλευτική λίπανση. Περαιτέρω βοηθάει και στην άρδευση των καλλιεργειών με τα στοιχεία της ποιότητας νερού που παρέχει. Ένα τέτοιο έργο που βρίσκεται στα χέρια των Γεωτεχνικών της Περιφέρειάς μας, οι οποίοι παρέχουν δωρεάν συμβουλές λίπανσης στους αγρότες, θα πρέπει για να είναι αποτελεσματικό να δέχεται επικαιροποίηση, να γίνει διαδικτυακό ως προς τη χρήση του (αυτή τη στιγμή είναι σε cd) και να δοθεί σε όλους τους γεωπόνους – συμβούλους των αγροτών της περιφέρειάς μας.

δ) Επισκευή, βελτίωση και επέκταση του αγροτικού δικτύου δρόμων τόσο για τους γεωργούς όσο και για τους κτηνοτρόφους και για τους δασεργάτες. Η επίδραση αυτών των έργων στο κόστος παραγωγής είναι θετική ιδιαίτερα στους κτηνοτρόφους. Σε αυτές τις δράσεις ενσωματώνονται και οι ορεινοί δρόμοι που θα εξυπηρετούν τα λατομεία της ΠΕ Δράμας.

2) Η εφαρμογή της ΚΑΠ και η αποσύνδεση της ενίσχυσης από την παραγωγή παρέλυσε κι αποδιοργάνωσε τον παραγωγικό ιστό της αγροτικής μας οικονομίας. Για το λόγο αυτό

θα πρέπει να δοθεί ιδιαίτερη προσοχή από όλες τις αρμόδιες υπηρεσίες στην αναδιάρθρωση των καλλιεργειών (υπηρεσίες του Υ.Π.Α.Π.ΕΝ., των δήμων, της Περιφέρειας Α.Μ.Θ. κλπ.).

Σχετικά με την αναδιάρθρωση καλλιεργειών, που γενικά γίνεται αποδεκτό ότι είναι πλέον σημαντικότερος παράγοντας της αγροτικής ανάπτυξης, θα πρέπει να δοθεί πάλι ο θεσμοθετημένος ρόλος στις δημόσιες υπηρεσίες που ασχολούνται με την αγροτική ανάπτυξη. Αυτή τη στιγμή ο ρόλος του δημοσίου στο συγκεκριμένο θέμα είναι αόριστος και ασαφής.

Η αναδιάρθρωση θα πρέπει να περιλαμβάνει καλλιέργειες που μεν υπάρχουν στην περιοχή μας αλλά θα πρέπει να αυξηθούν οι εκτάσεις τους (π.χ. όσπρια), άλλες δυναμικές καλλιέργειες οπωροκηπευτικών (ακτινίδια, σταφύλια, λοιποί οπωρώνες, κηπευτικά κ.α.), καλλιέργειες που συμμετέχουν στο καλάθι της περιφέρειας και τέλος νέες καλλιέργειες με ικανοποιητικές προοπτικές (αγριαγκινάρα, γκότζι μπέρι κ.α.). Επίσης θα πρέπει να ενισχυθούν καλλιέργειες - φθίνουσες ως τώρα - με ιστορία στην περιοχή και θετικές πλέον προοπτικές, όπως είναι για παράδειγμα η τευτλοκαλλιέργεια (ένταξη της σε 5ετές πρόγραμμα ολοκληρωμένης διαχείρισης), η καλλιέργεια της αμυγδαλιάς, αρωματικά φυτά σε ορεινές και ημιορεινές περιοχές κλπ.. Έτσι, δεν θα κινδυνεύσουν και άλλες γεωργικές βιομηχανίες της περιοχής μας με κλείσιμο λόγω έλλειψης πρώτων υλών.

Η αναδιάρθρωση των καλλιεργειών δεν πρέπει να αντιμετωπιστεί μεμονωμένα από την περιφέρειά μας. Θα πρέπει να εκπονηθούν επιχειρησιακά και στρατηγικά σχέδια σε κεντρικό επίπεδο (επίπεδο χώρας), και μετά να εκπονηθούν τα επιχειρησιακά και στρατηγικά ανά περιοχή. Εν όσο δεν υπάρχει το πρώτο (ο κεντρικός σχεδιασμός, έτσι ώστε να γνωρίζουμε που θέλουμε και τι) κινδυνεύει κάθε σχέδιο να οδηγηθεί σε αποτυχία ή/και σε μη υλοποίηση.

Σε τοπικό όμως επίπεδο οι προτάσεις – στόχοι – κατευθύνσεις της Αγροτικής Ανάπτυξης όσον αφορά τις καλλιέργειες θα πρέπει να τεθούν σε συνεργασία με άλλους φορείς, π.χ. εμπορικά επιμελητήρια (διερεύνηση επενδυτικών δυνατοτήτων και προθέσεων από επιχειρηματίες), ενώσεις, ομάδες παραγωγών, εμπορικά δίκτυα κλπ.. Να αναδειχθούν οι μεγάλες ευκαιρίες που υπάρχουν για τους προμηθευτές των μικρών σημείων λιανικής σε όρους καλύτερης ρευστότητας και αύξησης των μεριδίων αγοράς, να εφοδιαστούν παραγωγοί και προμηθευτές με σύγχρονη γνώση και μεθοδολογίες για μεγαλύτερη ανάπτυξη.

3) **Μεταποίηση – Τυποποίηση:** Πολλά από τα παραγόμενα γεωργικά προϊόντα όταν εμπορεύονται στην πρωτογενή τους μορφή είναι χαμηλής αξίας και αφήνουν μειωμένο εισόδημα στον παραγωγό. Συνεπώς **θα πρέπει να αναληφθούν δράσεις αύξησης της προστιθέμενης αξίας των γεωργικών προϊόντων της ΠΕ Δράμας.** Τέτοιες δράσεις θα αφορούν ενίσχυση της τυποποίησης και της μεταποίησης των γεωργικών προϊόντων στον δευτερογενή πλέον τομέα της οικονομίας. Προϊόντα στα οποία για παράδειγμα μπορούμε να εστιάσουμε - πέραν των νωπών οπωροκηπευτικών - είναι τα γαλακτοκομικά προϊόντα, τα αρωματικά φυτά, το τσίπουρο. Η τυποποίηση και η μεταποίηση μπορεί να γίνει τόσο σε τοπική και οικιακή κλίμακα όσο και σε συνεταιριστική ή επιχειρηματική κλίμακα. Οι δράσεις αυτές που προτείνουμε μπορούν να ενισχυθούν και από προγράμματα που υλοποιεί η Περιφέρεια, όπως το ολοκληρωμένο πρόγραμμα βιώσιμης ανάπτυξης οροσειράς Ροδόπης, σε τοπικό, οικιακό ή συνεταιριστικό επίπεδο, με τη δημιουργία μικρών βιοτεχνιών - βιομηχανιών. Τέτοιες επενδύσεις μπορεί να είναι πρότυπα ή μικρά τυροκομεία (υλοποιήσαμε πρόσφατα σχετική ημερίδα), μεταποίηση πατάτας (τσιπς, παρασκευάσματα αμύλου), συσκευαστήρια, σφαγεία, αλευρόμυλοι, βιοτεχνίες γάλακτος κ.α., όλα αυτά πάντα σε συνδυασμό με την αναδιάρθρωση των καλλιεργειών και της ζωικής παραγωγής, ώστε να εξασφαλιστεί η πρώτη ύλη για αυτές τις μονάδες.

Στην Περιφέρειά μας την τελευταία δεκαετία έχουν κλείσει ή έχουν περιορίσει δραστικά τη δραστηριότητά τους πολλές αγροτικές βιομηχανίες και βιοτεχνίες κυρίως συνεταιριστικής διαχείρισης, όπως για παράδειγμα στη Δράμα με τις τοματοβιομηχανίες που έκλεισαν. Αυτές οι μονάδες επεξεργάζονταν αγροτικά, ορυκτά και δασικά προϊόντα της περιοχής μας προσδίδοντας τους υψηλή προστιθέμενη αξία. Για αυτό το λόγο θα πρέπει να εκπονηθεί ειδική μελέτη σκοπιμότητας για την αναγκαιότητα δημιουργίας νέων γεωργικών βιομηχανιών στην Αν. Μακεδονία και Θράκη, στα πλαίσια και της ποθούμενης αναδιάρθρωσης των καλλιεργειών ώστε να ωφεληθούν τόσο οι παραγωγοί όσο και ευρύτερα η τοπική οικονομία (δευτερογενής και τριτογενής τομέας της οικονομίας), υποδεικνύοντας παράλληλα και τα χρηματοδοτικά εργαλεία υλοποίησης αυτών των επενδύσεων.

4) **Βελτίωση της προβολής της προώθησης και της εμπορευσιμότητας των προϊόντων του πρωτογενούς τομέα της περιφέρειας μας.** Αυτό θα γίνει πρωταρχικά με τη διερεύνηση των τάσεων της αγοράς και την καταγραφή των καταναλωτικών συνηθειών, εντός και εκτός χώρας. Εντός χώρας τα δεδομένα θα μας

βοηθήσουν να σχεδιάσουμε με στόχο την αυτάρκεια, ενώ εκτός χώρας θα στοχεύσουμε στην παραγωγή ανταγωνιστικών προϊόντων.

Σε αυτή τη δράση σημαντικό ρόλο μπορεί να παίξει η περιφέρεια με τη συμμετοχή της σε κάθε έκθεση του εσωτερικού ή του εξωτερικού (αξιοποίηση και της ΚΑΒΑΛΑ EXPO που γίνεται κάθε χρόνο στην Καβάλα για αυτό το σκοπό). Παράλληλα θα πρέπει να προχωρήσει στην επίτευξη σχετικών εμπορικών συμφωνιών σε συνεργασία με τους τοπικούς παραγωγικούς φορείς ώστε να αυξηθεί τόσο η εμπορευσιμότητα όσο και οι εξαγωγές των προϊόντων μας. Καταλυτικό ρόλο σε αυτήν την προσπάθεια μπορεί να παίξει η προώθηση της ιδέας του καλαθιού των προϊόντων της Περιφέρειας αλλά και της δημιουργίας των δημοπρατηρίου Γεωργικών Προϊόντων. Πέραν αυτών των δράσεων για την επίτευξη του ίδιου σκοπού θα πρέπει γίνουν και τα παρακάτω:

- i) **Να ενισχυθεί η συμβολαιακή γεωργία - κτηνοτροφία** σε όλη την περιοχή με ενημερωτικές ομιλίες προς τους αγροτοκτηνοτρόφους και επαφές με τις επιχειρήσεις εμπορίας γεωργοκτηνοτροφικών προϊόντων.
- ii) Έκδοση φυλλαδίων και προβολή τους μέσω του διαδικτύου τοπικών παραδοσιακών συνταγών που θα προβάλουν εμμέσως και τα προϊόντα μας.
- iii) **Η ανάπτυξη ηλεκτρονικού εμπορίου αγροτικής παραγωγής.** Η Π.Ε. Δράμας έστω και πιλοτικά θα μπορούσε να δημιουργήσει έναν ιστοχώρο για το αντικείμενο αυτό. Υπάρχουν ήδη αρκετά προϊόντα που το ηλεκτρονικό τους εμπόριο έχει μεγάλη επιτυχία, όπως για παράδειγμα τα προϊόντα μελισσοκομίας.
- iv) Προώθηση της εμπορίας τοπικών προϊόντων της περιοχής μέσω της διαφήμισης και ανάδειξης τους μέσα από εκδηλώσεις.
- v) Σήμανση, τυποποίηση και συσκευασία φημισμένων γεωργικών προϊόντων της περιοχής μας, τα οποία ως τώρα διακινούνται χύμα (π.χ. πατάτα Νευροκοπίου). Μόνο έτσι τα προϊόντα αυτά θα αποκτήσουν ταυτότητα και όνομα και θα προωθηθούν καλύτερα στις αγορές. Θα πρέπει να υποστηριχτούν δυναμικά τέτοιες δράσεις και μέσα από προγράμματα και με αλλαγή των όποιων νομοθετικών στρεβλώσεων.
- vi) Θα πρέπει να αξιολογηθεί η υπάρχουσα κατάσταση όσον αφορά τα δίκτυα εμπορίας και διακίνησης για κάθε γεωργικό προϊόν που θα προταθεί, έτσι ώστε η διατύπωση προτάσεων να είναι κάτι παραπάνω από οδηγία καλλιέργειας. Δημιουργία – Οργάνωση και Λειτουργία ευέλικτων δικτύων αγροτικών προϊόντων όπου το ΓΕΩΤ.Ε.Ε. μπορεί να συνδράμει καταλυτικά αξιοποιώντας το ανθρώπινο επιστημονικό δυναμικό του.

5) **Μεγάλο άνοιγμα ψαλίδας τιμών μεταξύ παραγωγού και καταναλωτή.** Αυτή η ψαλίδα τιμών μειώνει δραστικά το γεωργικό εισόδημα αλλά και το εισόδημα των καταναλωτών, αποφέροντας παράλληλα μεγάλα κέρδη για τους μεσάζοντες. Το πρόβλημα αυτό είναι πανελλαδικής φύσεως και θα πρέπει να αντιμετωπιστεί κυρίως από την κεντρική εξουσία. Σε τοπικό όμως επίπεδο θα μπορούσε να μειωθεί αυτό το άνοιγμα της ψαλίδας: α) μέσω των απευθείας συμφωνιών που θα πρέπει να επιδιωχθούν μεταξύ των παραγωγικών φορέων και των τελικών μεταπωλητών β) μέσω της αξιοποίησης του θεσμού των δημοπρατηρίων γεωργικών προϊόντων και γ) μέσω του θεσμού των αγροτικών αγορών των παραγωγών που ήδη εφαρμόζεται στην Π.Ε. Δράμας. Επιπλέον χρειάζεται οργάνωση και εκπαίδευση των παραγωγών με στόχο τη δημιουργία σχημάτων συνεργασίας (ομάδες, συνεταιρισμοί, ΚΟΙΝΣΕΠ, νομικά πρόσωπα) έτσι ώστε να οδηγηθούμε σε δημιουργία μικρών επιχειρήσεων, οι οποίες θα διέπονται από κανόνες δικαίου, με απώτερο στόχο τη δημιουργία οικονομιών μεγαλύτερου μεγέθους και ανεξάρτησης από τους λεγόμενους κερδοσκόπους.

Ένας άλλος τρόπος αντιμετώπισης του προβλήματος θα μπορούσε να είναι η παροχή διεξόδων προς τους παραγωγούς ώστε να πωλούν απευθείας τα προϊόντα τους στον καταναλωτή. Αυτό γίνεται σε κάποιο βαθμό στα προϊόντα κυρίως φυτικής προέλευσης με τις λαϊκές αγορές ή τις αγροτικές αγορές. Στο γάλα, προϊόν πρώτης ανάγκης, όμως δεν θα μπορούσε να γίνει καθώς υπάρχει τοπική βιομηχανία και δεν υπάρχει πλεόνασμα σε αγελαδινό γάλα. Επιπρόσθετα η **δημιουργία μικρών τυροκομείων** από Κτηνοτρόφους ή ομάδες κτηνοτρόφων θα συμβάλει θετικά προς αυτή την κατεύθυνση.

6) **Αδυναμία υλοποίησης ή αξιοποίησης επιδοτούμενων προγραμμάτων για τους αγρότες μας.** Αυτή η αδυναμία πηγάζει σε μεγάλο βαθμό από την αδυναμία της κεντρικής εξουσίας να διαχειριστεί και να φέρει σε πέρας χρηματοδοτικά προγράμματα προς όφελος των αγροτών. Το μεγαλύτερο από αυτά για τον αγροτικό τομέα είναι το «Αλέξανδρος Μπαλατατζής» καθώς και το επόμενο Π.Α.Α. 2015-2020 με μέτρα όπως τα σχέδια βελτίωσης, τα σχέδια δράσης νέων Αγροτών και πολλά άλλα. Όμως θα πρέπει να γίνεται ορθολογική διαχείριση των πόρων (οι εξοπλισμοί να καλύπτουν τις πραγματικές ανάγκες των αγροτών). Τα οφέλη είναι πολλαπλά στον αγροτικό τομέα γιατί τέτοια προγράμματα συμβάλουν στην ανάπτυξη και στον εκσυγχρονισμό της αγροτικής δραστηριότητας και δεν θα πρέπει να θεωρούνται ως μια απλή εισοδηματική ενίσχυση. Για την επιτυχία αυτών των μέτρων η περιφέρεια θα πρέπει να πιέσει πολλαπλά το Υ.Π.Α.Π.ΕΝ. (ΥΠΑΑΤ), ώστε να προχωρήσουν αυτά τα προγράμματα που

αυτή τη στιγμή λιμνάζουν, αναθέτοντας όμως την υλοποίησή τους στις υπηρεσίες της Περιφέρειας που έχουν την ανάλογη εμπειρία από προηγούμενα Κ.Π.Σ..

7) **Κατάρτιση πλαισίων εφαρμογής μέτρων ολοκληρωμένης καταπολέμησης εχθρών και ασθενειών στην Περιφέρεια μας. Όπως και λήψη μέτρων αποφυγής εισόδου νέων.**

Οι εχθροί και οι ασθένειες κάθε χρόνο προκαλούν μεγάλες οικονομικές ζημιές στους παραγωγούς μας (ποιοτικές και ποσοτικές) που οφείλονται τόσο στη μειωμένη παραγωγή όσο και στην αύξηση του κόστους λόγω του επιπλέον κόστους καταπολέμησης τους. Θα πρέπει λοιπόν να ενταχτούν φυτοπαθολογικά και εντομολογικά προβλήματα σε χρηματοδοτούμενα προγράμματα ολοκληρωμένης καταπολέμησης τους. Έτσι η αντιμετώπιση τέτοιων προβλημάτων θα είναι αποτελεσματική και οικονομικότερη. Σε αυτόν τον τομέα μπορεί να συνδράμει το Περιφερειακό Κέντρο Προστασίας Φυτών και Ποιοτικού Ελέγχου Καβάλας. Χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι το χυτρίδιο της Πατάτας στην περιοχή του Νευροκοπίου. Η ιδιαίτερη σημαντικότητα του μέτρου αυτού οφείλεται στη συντομία της ΠΕ Δράμας που καθιστά υπαρκτή και συνεχή την απειλή της εισόδου νέων φυτοπαθογόνων και ανθρωποζωνόσων.

8) **Έλλειψη προσωπικού στις υπηρεσίες του πρωτογενούς τομέα της Περιφέρειας μας.**

Το πρόβλημα είναι το σημαντικότερο εμπόδιο στην άσκηση ολοκληρωμένης αγροτικής πολιτικής από την Περιφέρεια μας. Δυστυχώς επιτείνεται ακόμα περισσότερο από την μείωση των ημερών εκτός έδρας των υπάλληλων αυτών των υπηρεσιών. Η στελέχωση των υπηρεσιών του πρωτογενούς τομέα (Υπουργείου, Περιφερειών και Δήμων) με εξειδικευμένο Γεωτεχνικό Επιστημονικό Προσωπικό είναι ικανή και αναγκαία συνθήκη για να μπορέσει ο πρωτογενής τομέας της οικονομίας της χώρας μας να αποτελέσει το μοχλό εξόδου της χώρας μας από την οικονομική κρίση, όπως ευαγγελίζονται όλοι τον τελευταίο καιρό.

Παράλληλα όμως θα πρέπει να γίνει επαναπροσδιορισμός του ρόλου του γεωτεχνικού, κυρίως στις δημόσιες υπηρεσίες, στον άξονα: **“Ασφαλή και Υγιεινά Τρόφιμα”** και όχι μόνο αποκλειστικά στην αύξηση του γεωργικού εισοδήματος. Η δουλειά των γεωτεχνικών απευθύνεται σε όλους και όχι μόνο στους αγρότες. Στα πλαίσια αυτά σημαντικό ρόλο μπορεί να παίξει η διασύνδεση μεταξύ των δημοσίων υπηρεσιών με τα Πανεπιστήμια και τα ερευνητικά ιδρύματα. Γενικά η δημόσια διοίκηση πρέπει να χαράξει κατευθυντήριες γραμμές που θα στοχεύουν στην παροχή έργου και τεχνογνωσίας και όχι μόνο στη σημερινή συλλογιστική του ελεγκτικού μηχανισμού και της επιβολής προστίμων.

9) **Εξεύρεση χρηματοδοτικών εργαλείων από την Περιφέρεια για την κάλυψη των αναγκών τόσο των αγροτών όσο και των κτηνοτρόφων** στα πλαίσια της υπάρχουσας οικονομικής στενότητας και των προβλημάτων που υπάρχουν. Αναμένεται να υπάρξει πρόβλημα χρηματοδότησης των καλλιεργητών της περιφέρειάς μας, λόγω περιορισμού της πιστωτικής πολιτικής των εταιριών γεωργικών εφοδίων. Στον κτηνοτροφικό τομέα είναι γνωστά τα οικονομικά προβλήματα των κτηνοτρόφων από τις καθυστερήσεις πληρωμών και τις ζημιές στο ζωικό κεφάλαιο από τις ασθένειες. Για όλα αυτά θα πρέπει να δημιουργηθεί ένα ταμείο εγγυοδοσίας (το οποίο είχε εξαγγελθεί παλιότερα από την κυβέρνηση) που θα εξασφαλίσει την απαραίτητη ρευστότητα στους αγροτοκτηνοτρόφους μας. Παράλληλα θα πρέπει με την παρέμβαση της περιφέρειας να δημιουργηθεί από την πολιτεία ένας αξιόπιστος μηχανισμός εξασφάλισης της πληρωμής των παραγωγών μας από τους εμπόρους – μεταποιητές για να αντιμετωπιστούν τα λεγόμενα «κανόνια» των εμπόρων γεωργικών προϊόντων.

- **Αρδευτικό πρόβλημα.** Η άρδευση είναι απαραίτητη για την παραγωγή προϊόντων ικανοποιητικής ποιότητας και ποσότητας. Όμως τα προβλήματα άρδευσης είναι τόσο τοπικής φύσεως όσο και ευρύτερης εμβέλειας. Έτσι θα πρέπει να συνεχιστεί με κάθε θυσία και κόστος η λειτουργία των συλλογικών αρδευτικών δικτύων, μικρών και μεγάλων. Οι φθορές που υφίσταται καθημερινά ο πανάκριβος μηχανολογικός και ηλεκτρομηχανολογικός εξοπλισμός των δικτύων από ασυνείδητους δολιοφθορείς και κλέφτες (φαινόμενο σε έξαρση τα τελευταία χρόνια), δεν μπορούν να αντιμετωπισθούν από τους ίδιους πόρους των αγροτών και των ΤΟΕΒ και μάλιστα έγκαιρα μέσα στο χρόνο μιας χειμερινής περιόδου. Οι Τ.Ο.Ε.Β. έχουν στο προσωπικό τους και φύλακες έργων οι οποίοι όμως δεν κάνουν την δουλειά που τους έχει ανατεθεί. Ο συνδυασμός της χρονοβόρας διαδικασίας προγραμματισμού και απορρόφησης των πόρων του προηγούμενου Π.Α.Α. και του επόμενου Π.Α.Α. 2014-2020 για έργα αποκατάστασης βλαβών σε συνδυασμό με την έξαρση του παραπάνω φαινομένου, οδηγεί σε γρηγορότερη αναζήτηση λύσης για την έλλειψη του νερού. Αυτή η λύση είναι συνήθως η ανόρυξη γεωτρήσεων από τους αγρότες ακόμα και χωρίς άδεια με όλες τις δυσμενείς επιπτώσεις. Όμως τα τέλη των αγροτών είναι ανταποδοτικά, άρα οφείλουν να συντηρούν τα αρδευτικά δίκτυα.

Έτσι τα συλλογικά δίκτυα απαξιώνονται, ελαττώνεται το ενδιαφέρον των χρηστών να συμμετάσχουν στις διοικήσεις τους και μετατοπίζεται η ζήτηση στα υπόγεια νερά, με ότι αυτό συνεπάγεται για το περιβάλλον και για τα νέα προβλήματα που δημιουργούνται από

την ανεξέλεγκτη και χωρίς κανόνες ανόρυξη γεωτρήσεων. Έτσι για παράδειγμα δημιουργήθηκε το πρόβλημα του μεγάλου αριθμού μη αδειοδοτημένων γεωτρήσεων που υπάρχει στη λεκάνη του Νευροκοπίου και στη λεκάνη της πεδιάδας Δράμας – Τεναγών Φιλίππων για το Ν. Δράμας. Ειδικά στα Τενάγη δεν υπάρχουν γεωτρήσεις γιατί δεν είναι εύκολο να κατασκευαστούν.

Έργα κλειδιά για την ανάπτυξη του πρωτογενή τομέα της περιοχής της Δράμας

Τα παρακάτω προτεινόμενα έργα θεωρούνται σημαντικά και η σειρά αρίθμηση τους δεν υποδεικνύει σε καμία περίπτωση ιεραρχική αρίθμηση τους.

- **Κατασκευή του 3^{ου} φράγματος του Τεμένου**ς που έχει προγραμματιστεί να γίνει στην κοίτη του ποταμού Νέστου το οποίο θα σταθεροποιήσει αφενός το σύστημα και αφετέρου θα βοηθήσει στην άρδευση των πεδιάδων Ξάνθης και Κομοτηνής. Η λειτουργία του φράγματος είναι θετική αλλά μόνο αν λειτουργήσει ως αναρυθμιστικό των 2 άλλων φραγμάτων όπως προβλέπονταν στην αρχική μελέτη και στην ΜΠΕ των έργων με προτεραιότητες: α) περιβαλλοντική και διατήρηση οικολογικής παροχής στο Δέλτα, β) αρδευτική για τις ποσότητες που μπορούν να διατεθούν, γ) ενεργειακή μόνο όμως παράλληλα με τις 2 παραπάνω χρήσεις.
- Να αντιμετωπιστούν οι **πλημμυρικές καταστάσεις που υφίσταται το λεκανοπέδιο του Νευροκοπίου στην περιοχή των καταβροθών** (Οχυρού) με την κατασκευή κατάλληλων αντιπλημμυρικών έργων και φραγμάτων που θα συγκρατούν το νερό της βροχής στις λεκάνες κατάκλισης και θα το εμποδίζουν να φθάσει σε μικρό χρονικό διάστημα στις καταβόθρες την περίοδο των έντονων βροχοπτώσεων αφού η παροχευτική ικανότητα των καταβροθών είναι δεδομένη και περιορισμένη σε σχέση με τον όγκο νερού που συγκεντρώνει η λεκάνη απορροής. Επιπρόσθετα το νερό αυτών των φραγμάτων θα ενισχύσει την άρδευση των περιοχών του λεκανοπεδίου.
- **Εμπεριστατωμένη μελέτη** για τον καθαρισμό και αποκατάσταση της παροχευτικότητας και **Υπαγωγή των καταβροθών σε καθεστώς προστασίας** (*Μνημείο της Φύσης ή άλλο*). Να αναδειχθεί ο περιβάλλον χώρος και να γίνει χώρος επίσκεψης φοιτητών Γεωλογικών Σχολών.
- Προγραμματισμός, σχεδιασμός και κατασκευή του **έργου εκτροπής νερού από τον ταμιευτήρα της Πλατανόβρυσης προς την λεκάνη του Αγγίτη** για την συμπληρωματική άρδευση της πεδιάδας Δράμας – Τεναγών Φιλίππων. Το θέμα θέλει ιδιαίτερη προσοχή και μελέτη διότι τα νερά του Νέστου δεν είναι ανεξάντλητα και ελέγχονται σε μεγάλο ποσοστό από τη γειτονική χώρα. Έχει γίνει πρόβλεψη στη μελέτη (η οποία είχε ΛΑΘΟΣ στοιχεία) για τη μεταφορά και διανομή νερού από τον ποταμό Νέστο στις πεδιάδες Ξάνθης και Κομοτηνής για την αποκατάσταση των υπογείων υδροφορέων. Στην ίδια μελέτη υπάρχει και το σχέδιο διαχείρισης

επιφανειακών και υπόγειων υδάτων της προστατευόμενης περιοχής του Δέλτα Νέστου, του συμπλέγματος λιμνών Βιστωνίδας και Ισμαρίδας και της ευρύτερης περιοχής τους και στην οποία προβλέπεται να παραχωρηθούν στη λεκάνη του Αγγίτη 90 εκ. κυβ. μέτρα νερού από τον Νέστο. Αυτή η πρόβλεψη θα πρέπει να περάσει και στο διαχειριστικό σχέδιο της λεκάνης του Αγγίτη. Έτσι, θα αντιμετωπιστεί η έλλειψη αρδευτικού νερού στη λεκάνη της πεδιάδας Δράμας – Τενάγη Φιλίππων κατά τα έτη χαμηλών βροχοπτώσεων.

- **Δημιουργία ενός τουλάχιστον δημοπρατηρίου Αγροτικών Προϊόντων** σε συνεργασία με την Π.Ε. Καβάλας για την εξυπηρέτηση των παραγόμενων προϊόντων για το οποίο υπάρχει εισηγητική έκθεση της Π.Ε. Δράμας και κατάλληλος χώρος μεταξύ των 2 νομών για τη λειτουργία για την εξυπηρέτηση των παραγόμενων προϊόντων.
- Τα περισσότερα **αρδευτικά δίκτυα** (Σιταγρών – Μυλοποτάμου, Κουδουνίων & Νοτίου Δράμας, Ρέμβης, Νέας Αμισού), είναι ανοιχτά δίκτυα, κατασκευασμένα πριν από 50 και πλέον έτη, με αποτέλεσμα τις μεγάλες απώλειες αρδευτικού νερού και συχνές ελλείψεις του. **Η ανακατασκευή των παραπάνω δικτύων** και η μετατροπή τους σε κλειστά αρδευτικά δίκτυα, με την ταυτόχρονη αναδιάρθρωση των καλλιεργειών, θα απέδιδε καλύτερα οικονομικά αποτελέσματα, οικονομία νερού και προστασία του περιβάλλοντος.
- Στην Π.Ε. Δράμας έχουν κηρυχθεί ήδη σε **αναδασμό τα Αγροκτήματα Δοξάτου, Μαυρολεύκης και Μικροκάμπου**. Οι συνέπειες από την κήρυξη ενός αγροκτήματος σε αναδασμό, είναι να υπάρχουν πολλές δεσμεύσεις εκ μέρους των ιδιοκτητών ως προς την έγγαιο διάρθρωση. Πρέπει λοιπόν να προχωρήσουν και να ολοκληρωθούν όπου δεν έχουν γίνει οι παραπάνω αναδασμοί με τα παράλληλα έργα αναδασμού και να κηρυχθούν τα νέα αγροκτήματα.
- Έργα αγροτικού εξηλεκτρισμού τοπικού επιπέδου, με πόρους από το νέο ΠΑΑ 2015-2020,

Άλλα έργα και δράσεις που θα ωφελήσουν τον πρωτογενή τομέα.

- 1) Κατασκευή κάθετων αξόνων της Εγνατίας οδού** παράλληλα με την ολοκλήρωση των διευρωπαϊκών δικτύων. Τέτοια έργα βοηθάνε συμπληρωματικά στις μεταφορές και στις εξαγωγές των αγροτικών προϊόντων μας.
- 2) Δημιουργία δικτύου σημείων συγκέντρωσης και αποκομιδής κενών υλικών συσκευασίας γεωργικών φαρμάκων και λιπασμάτων,** και ακολούθως συγκέντρωση και κατάλληλη διαχείριση αυτών. Επίσης διαχείριση των συσκευασιών φυτοφαρμάκων και λιπασμάτων που αποτελούν μόνιμη αιτία μαζικής θανάσης ψαριών στην περιοχή. Παράλληλα θα πρέπει να γίνουν ημερίδες Ενημέρωσης – Ευαισθητοποίησης του αγροτικού πληθυσμού. Στα σημεία υδροληψίας των ψεκαστικών μηχανημάτων δεν υπάρχουν τα κατάλληλα δοχεία απορριμμάτων και συνήθως βρίσκονται κοντά σε χώρους επιφανειακών νερών. Με τη σωστή διαχείριση αυτών πετυχαίνουμε βελτίωση και προστασία του περιβάλλοντος. Ήδη πιλοτικά κάποιοι δήμοι (π.χ. Δήμος Βισαλτίας) ανά την χώρα υλοποιούν ανάλογα προγράμματα με Ευρωπαϊκά κονδύλια και θα πρέπει να αναζητηθούν τέτοια και για την Περιφέρειά μας.
- 3) Χωροταξικός σχεδιασμός για χρήσεις γης σε επίπεδο Περιφερειακής Ενότητας** έτσι ώστε να μην υπάρχει σύγχυση με τον ορισμό της χρήσης γης και να διαφυλαχθούν οι υψηλής παραγωγικότητας αγροτικές εκτάσεις από την υποβάθμιση τους και τη χρησιμοποίησή τους σε μη γεωργικές χρήσεις. Εφαρμογή της αριθ. 168040/2010 Κ.Υ.Α. (ΦΕΚ Β'1528) και του άρθρου 56 του Ν.2637/1998 (ΦΕΚ Α' 200). Η εφαρμογή GIS της Π.Ε. Δράμας βοηθάει σημαντικά σε αυτή την κατεύθυνση.
- 4) Επανάληψη και εντατικοποίηση των δράσεων που υλοποιούνται κάθε χρόνο για την προστασία του Τυρφώνα των Φιλιππων** από την καύση των καλαμιών. Βασικό πλαίσιο αυτών των δράσεων είναι η τήρηση των κανόνων Ορθής Γεωργικής Πρακτικής από τους αγρότες της περιοχής και η επίβλεψη της τήρησής τους από τις υπηρεσίες της Περιφέρειας. Όμως αυτές οι δράσεις για να είναι αποτελεσματικές θα πρέπει να επαναλαμβάνονται κάθε χρόνο σε συνεργασία και με άλλες υπηρεσίες (Πυροσβεστική, ΟΠΕΚΕΠΕ κ.α.). Παράλληλα η Περιφέρεια Α.Μ.Θ. θα πρέπει να προβαίνει σε έργα καθαρισμού των αποστραγγιστικών τάφρων των Τεναγών Φιλιππων και σε συνεννόηση με την Περιφέρεια Κ.Μ. να ρυθμίζει την στάθμη από τον υδροφράκτη της Συμβολής Σερρών.

- 5) Δάσωση της κεντρικής Τάφρου των Τεναγών Φιλίππων και των υπόλοιπων τρικάνων.** Είναι μια πρόταση που κατατέθηκε από το παράρτημα μας με πολλαπλά οφέλη που θα συμβάλει και στη μείωση των πλημμυρικών φαινομένων, πάντα σε συνεργασία με την ΠΕ Καβάλας.
- 6) Διέλευση του αγωγού TAP από την περιοχή.** Πρόκειται για ένα αναπτυξιακό έργο το οποίο δεν θα πρέπει να περάσει από τα Τενάγη Φιλίππων και δεν θα πρέπει να καταστρέψει γη υψηλής παραγωγικότητας. Για να είναι πραγματικά αναπτυξιακό το έργο θα πρέπει η Κοινοπραξία που θα κατασκευάσει τον αγωγό να δώσει μέσω της ΔΕΠΑ και αέριο στην περιοχή που θα αξιοποιηθεί τόσο από τις ΕΠΑ που θα δημιουργηθούν, όσο και για τη χρήση του σε άλλες επιχειρήσεις, θερμοκήπια κλπ. που ήδη συμβαίνει σε θερμοκήπια της περιοχής από τον υπάρχοντα αγωγό της ΔΕΠΑ-ΔΕΣΦΑ με την συμπαραγωγή ενέργειας και θερμότητας. Ο αγωγός TAP να εξεταστεί παράλληλα και με τον νέο ρωσοελληνικό αγωγό (Turkish-Greek Stream) που θα είναι πολλαπλάσιας χωρητικότητας και μεγέθους και να προταθεί **Ενιαία Ζώνη Διέλευσης αγωγών και δικτύων.**
- 7) **Συντήρηση δασικών δρόμων και μονοπατιών** που βρίσκονται στους ορεινούς οικισμούς της Π.Ε. Δράμας σε συνεργασία με τα κατά τόπους δασαρχεία. Οι δρόμοι αυτοί πέραν της αξιοποίησης του δασικού πλούτου της περιοχής εξυπηρετούν και άλλους σκοπούς (ορειβατικό, θρησκευτικό τουρισμό κλπ.) αλλά και παραγωγικές δραστηριότητες (λατομεία κλπ.).
- 8) Προώθηση υποστηρικτικών δράσεων και κατασκευή υποδομών για την προώθηση προγραμμάτων αγροτουρισμού. Τέτοια μπορεί να είναι τα έργα ανάπλασης, έργα αναψυχής, διευκόλυνσης επισκεψιμότητας περιοχών φυσικού κάλους (μονοπάτια, ορειβατικές διαδρομές), αλιευτικό τουρισμό, έργα οδοποιίας, δράσεις προώθησης κλπ.
- 9) **Εκπόνηση και υλοποίηση Μελέτης για τις προοπτικές ανάπτυξης εναλλακτικών καλλιεργειών στο λεκανοπέδιο του Κ. Νευροκοπίου.** Σκοπός αυτής της μελέτης θα είναι η μερική απεξάρτηση της τοπικής οικονομίας της περιοχής από την μονοκαλλιέργεια της πατάτας που είναι ένα αντι-αγρονομικό φαινόμενο και αντίκειται στους ΚΟΓΠ !!!!. Έτσι θα πάψει το φαινόμενο της οικονομικής δυσπραγίας όλης της περιοχής σε χρονιές όπου η τιμή του προϊόντος είναι πολύ χαμηλή ή έχει υποστεί μεγάλες ζημιές από τις καιρικές συνθήκες.

- 10) Σύνταξη μελετών βοσκοϊκανότητας των ορεινών περιοχών της Π.Ε. Δράμας, ώστε να μπορέσει να προγραμματιστεί με σωστότερο τρόπο η κτηνοτροφία και να αδειοδοτηθούν ευκολότερα οι υπάρχουσες κτηνοτροφικές μονάδες.
- 11) Προστασία της παραγωγής των κτηνοτρόφων μας από τις παράνομες Ελληνοποιήσεις Αμνοεριφίων και Βοοειδών από τρίτες χώρες, λόγω και της εγγύτητας της περιοχής με άλλες χώρες.
- 12) Η χώρα μας δεν είναι αυτάρκης σε μαλακό σιτάρι. Μια καλλιέργεια αποδοτική για την Π.Ε Δράμας έχει εγκαταλειφθεί, λόγω της ΚΑΠ οι καλλιεργητές έχουν στραφεί στην επιδοτούμενη καλλιέργεια σκληρού σταριού, όχι όμως με ικανοποιητικά αποτελέσματα. Πρέπει η περιφέρεια να στραφεί ενεργά με δράσεις για την επαναφορά της εν λόγω καλλιέργειας, η οποία εξασφαλίζει διατροφική επάρκεια στη χώρα μας σε αυτούς τους δύσκολους καιρούς που διανύουμε.
- 13) Η πατάτα κ. Νευροκοπίου, παρ' όλο ότι είναι προϊόν Προστατευμένης Γεωγραφικής Ένδειξης (ΠΓΕ), δεν έχει τύχει της κατάλληλης διαχείρισης. Για παράδειγμα στο Λεκανοπέδιο του Κ. Νευροκοπίου ή στην Π.Ε. Δράμας δεν υπάρχει μια μονάδα μεταποίηση της πατάτας, η οποία μπορεί να λειτουργεί μόνο με την τοπική παραγωγή. Η καλλιέργεια της αμπέλου οινοπαραγωγής στη Δράμα, παρ' ότι έχει αναπτυχθεί, το παραγόμενο προϊόν δεν έχει βρει αρκετές νέες αγορές, με αποτέλεσμα να υπάρχει πρόβλημα διάθεσης σε δύσκολες χρονιές.
- 14) **Προστασία των καταναλωτών αλλά και των καλλιεργητών μας από τη χρήση παρανόμως εισαχθέντων φυτοπροστατευτικών ουσιών από τις όμορες χώρες.** Οι ουσίες αυτές συνήθως δεν έχουν έγκριση στην Ε.Ε. και η ανίχνευση τους θα επιφέρει την παύση των εξαγωγών μας και οικονομική καταστροφή, πέραν της επικινδυνότητας για τους αγρότες και τους καταναλωτές. Η Περιφέρεια θα πρέπει να εντείνει τους ελέγχους κατά τη διακίνηση και χρήση τους ώστε να περιορίσει σημαντικά αυτήν την αυξανόμενη πρακτική. Αυτή η πρακτική έχει επισημανθεί προς τους αρμόδιους φορείς με έγγραφο μας στο οποίο τονίζουμε και την απώλεια φορολογικών εσόδων για τη χώρα μας.
- 15) **Να λυθεί μόνιμα το πρόβλημα της διαχείρισης του θυροφράγματος της Συμβολής** που ρυθμίζει τη ροή του νερού στον Αγγίτη κατά την αρδευτική περίοδο και κανονίζει τις αρδεύσιμες ποσότητες νερού μεταξύ του Ν. Σερρών – Δράμας που ανήκουν σε διαφορετικές περιφέρειες, μετά τη συνταξιοδότηση του υπαλλήλου που το διαχειριζότανε.

- 16) **Αλιευτική διαχείριση των φραγμαλιμνών της Δράμας:** Μετά από κατάλληλη μελέτη φέρουσας ικανότητας και ειδών στόχων να προταθεί η αλιευτική παράλληλα με τουριστική αξιοποίηση των φραγμαλιμνών.
- 17) Να προμηθευτούν ιδιαίτερα οι περιοχές στους Ποταμούς με επιπλέοντα **φράγματα για τη συλλογή των στερεών αποβλήτων** στις φραγμαλίμνες.
- 18) Απομάκρυνση εμποδίων στις κοίτες των ποταμών για την ελεύθερη μετακίνηση ειδών ιχθυοπανίδας (βλέπε μελέτη Νέστου 2008).